

Saygıdeğer Katılımcılar, Değerli Basın Mensupları,

Sizleri şahsım ve TÜSİAD Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Argüden Akademi’yi “Sivil Etkileşim Modeli: İyi Yönetişim İlkeleriyle Güven İnşa Etmek” konulu yayını için tebrik ediyor, bu toplantıya davetleri için Dr. Yılmaz Argüden’e teşekkürlerimi sunuyorum. Bireylerin değişen beklentilerine cevap verebilmek, hızla gelişen teknoloji ve çeşitlenen toplumsal yapıya uyum sağlayabilmek, kamu yönetiminde demokrasiyi derinleştirmekle ve iyi yönetişimi benimsemekle mümkündür.

OECD’nin 2024 Güven Anketinin ulusal hükümetlere duyulan güvenin ülkeler genelinde azaldığını göstermesi, iyi yönetim ilkelerinin önemini altını bir kez daha çiziyor. Çağımızda kamu yönetiminde kalite için, çağdaşlaşmanın doğasındaki değişime paralel bir yaklaşım benimsenmeli, iyi yönetim ilkeleri esas alınarak açıklık ve hesapverebilirlik sağlanmalıdır. Günümüz dünyası, bireyi iki seçim arasında edilgen kılan klasik “temsili” demokrasiden, teknolojinin de desteğiyle adeta doğrudan demokrasiye yaklaşan bir “katılımcı” demokrasiye evriliyor. Bu noktada, bir tarafın diğer tarafı yönettiği bir ilişkiden, karşılıklı etkileşimlerin öne çıktığı, bir ilişkiler bütününe doğru dönüşüm karşımıza çıkıyor.

Teknoloji, katılım ve açıklık için çok değerli imkanlar yaratmakla birlikte, halk iradesini sakatlamaya varan dezenformasyon tehditlerini de beraberinde getiriyor. Bilginin manipüle edilmesi, yapay zekanın imkanlarını kullanarak, gerçek dışı verilerin topluma gerçek gibi sunulması, günümüzün tehditleri arasında. Adeta matruşka gibi, farklı sebeplerin yanında, dezenformasyon tehdidi de ifade özgürlüğünü, daha fazla kısıtlamak için bahane edilebiliyor.

Güvensizlik girdabı yaratan bu döngüyü kırmak ve taşları yerinde oturtmak da, serinkanlı ve özgürlüklerden yana bir tartışma süreciyle mümkün olacaktır. Böylece teknolojik dönüşümü doğru yönde kullanmayı, tehditlerine odaklanmak kadar imkanlarına da bakmayı tercih etmeliyiz.

Bireyi ve paydaşları yönetime gerçek anlamda katamayan yönetimlerin, gelecekte, söz hakkına sahip olmaya alışmış, yeni nesillerle birlikte yurttaş rızasını almakta zorlanacağı, meşruiyet sorunları ile karşılaşacağı öngörülebilir.

Bu değişime yanıt verebilecek yönetim anlayışının temel ilkeleri, neler olmalı sorusuna odaklanırsak; öncelikle kamu yönetiminin kendi içinde ve topluma karşı saydam olmasının ve kendisine emanet edilen yetki ve kaynakları nasıl kullandığının hesabını verebilmesinin öne çıktığını görmekteyiz.

Verimliliği ve şeffaflığı artıracak kalitede bir yönetimin ana araçları ise şunlardır:

- Kamu politikalarını kamu yararını gözeterek şekilde oluşturmak,
- kamu kaynaklarını sorumlu ve verimli kullanmak
- atama ve terfilerde siyasi sadakat yerine, liyakati esas kıstas haline getirmek

- kurumlarda uzun vadeli düşünme ve stratejik yaklaşımlarla, hareket edebilme kapasitesini geliştirmek

Ülkemizde bu ilkelerin nasıl hayata geçirilebileceğine bakacak olursak ilk tespitimiz, kamu politikalarının oluşturulmasında yönetimin ve yönetilenlerin birlikte çalışması ve toplumsal mutabakatı sağlamadaki aksaklıklar olmaktadır. Esasında mümkün olan en geniş mutabakatları sağlamak, etkin kamu yönetiminin en hızlı ve en ekonomik yoludur.

Politikaların oluşturulmasında katılımcılığa, öngörülebilirliğe ve saydamlığa yer verilmesi, kamu politikalarının vatandaşın güvenini kazanmasına ve uygulanabilirliğinin sağlanmasına yardımcı olacaktır. Gerek yerel, gerekse ulusal düzeyde, başta sivil toplum örgütleri için katılım araçları ve platformları oluşturmak, bunları çeşitlendirmek, kamu yönetiminde başarı açısından zorunludur.

Çağımızda iş dünyasının önceliği ise şirket karlılığına odaklanan “hissedar kapitalizmi”nden, tüm paydaşlara uzun vadeli değer yaratmayı ve sosyal ve çevresel boyutlarla toplum refahına katkı sağlamayı hedefleyen “paydaş kapitalizmi”ne evrilmektedir. Paydaş kapitalizminin önemli bir bileşeni olan “işbirliği” ve “güven” kavramları hep birlikte, tüm paydaşlar olarak “ortak amacın gücünü” ortaya koymak anlamına geliyor. İş dünyasının temsil örgütü olarak biz de TÜSİAD’da STK işbirliklerimize aynı anlayışla yaklaşıyoruz. Birlikte dönüşümün yol haritasını paydaşlarımızla oluşturmaya veya düşüncelerimizi onlara taşıyarak fikir alışverişimize katılmalarını sağlamaya önem veriyoruz.

Değerli Konuklar,

Kamu yönetiminde uygulanan politikaların, gerekçesini ortaya koymanın veya sonuçlarının analiz edilebilmesinin en doğru yolu, seçilen politikaların ve yapılan düzenlemelerin etkisini ölçmek ve açıklamaktır. Benimsenen politikalar ile ilgili olarak, dönemsel etki analizleri yapılmalı ve sonuçları kamuoyu ile paylaşılmalıdır.

Kamu hizmetlerinde işleyişin, performansın ve vatandaşlardan vergi yoluyla sağlanan kamu mali kaynağının, nasıl harcandığının de denetlenmesi, kamuda güvenin sağlanmasının diğer önemli unsurudur.

Denetim işlevini yerine getiren kurumların, başta yargı makamlarının, denetledikleri birimlerden bağımsızlığı ve dış etkiye karşı korunaklı olmaları çok önemlidir. Bağımsızlık, tarafsız, güvenilir ve objektif bir denetimin ön koşuludur.

Kamuda güvenin sağlanmasında, sivil toplum kuruluşları vazgeçilmez bir rol üstlenirler. Devletin alanında uzmanlaşmış sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği, hem ulusal sorunları aşmaya yardımcı olacak, hem de katılımcı demokrasiyi geliştirerek devlete duyulan güveni artıracaktır. Bu iş birliğini arttırmak için de, katılım mekanizmalarını güçlendirmek gerekir.

Sadece kamu kurumları değil, özel kurumlarda ve sivil toplum örgütlerinde de iyi yönetim ilkelerinin özümsemesi, karar alma süreçlerinde tüm paydaşların faydasının dikkate alınması büyük önem taşır.

Değerli konuklar,

Konuşmamda dile getirdiğim tüm bu reform adımları ve hatta anlayış devrimi, atacağımız adımların sonuçlarını gelecekte verecek. Unutmayalım ki, geleceğimizi bugün atacağımız adımlar şekillendirecek. Olumlu yönde atacağımız her adım büyüyerek ve diğerlerinin etkisini büyüterek bizi daha iyi bir geleceğe taşıyacak.

İyi yönetim ilkelerini özümseyen, kamu-özel tüm kurumların amaçlarını gerçekleştirebilmeleri ve paydaşları ile güveni esas alan yapılar inşa edebilmeleri mümkün olacaktır. Sivil Etkileşim Modeli'nin de bu sürece büyük katkı sağlayacağına inanıyor, beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.